

Lojze Peterle

Poslanec Evropskega parlamenta
Predsednik osamosvojitvene vlade Republike Slovenije

Ljubljana, 8.10.2018

Gospod Borut Pahor
Predsednik Republike Slovenije

ODPRTO PISMO

Spoštovani gospod predsednik!

Zvedel sem, da nameravate nastopiti kot glavni govornik v počastitev petdesete obletnice ustanovitve Teritorialne obrambe Socialistične republike Slovenije (TO SRS), podsistema JLA, ki je služila totalitarni oblasti komunistične Jugoslavije.

Na Vas se obračam kot patriot, demokrat in predsednik osamosvojitvene vlade, ker vidim omenjeno proslavo v nasprotju z resnico o osamosvojitvi, našimi vrednotami in Temeljno ustavno listino.

TO SRS ni bila ustanovljena z namenom podpore osamosvojitve in demokratizacije Slovenije. Mene kot predsednika demokratično izvoljene slovenske vlade poveljstvo TO SRS ni obvestilo ne o ukazu o odvzemanju orožja (15.5.1990) ne o njegovem izvajanju dan kasneje, na sam dan izvolitve vlade. Tega tudi ni storil takratni vrhovni poveljnik.

Zame pomeni 16.5.1990 *de facto* konec TO SRS. Kaj lahko še stori vojska (obramba), ki je predala orožje?! Na pot osamosvojitve smo se odpravili praznih rok. TO SRS je sodelovala v preddejanju agresije na Slovenijo. Predaja orožja ni bil zgolj tehnična, ampak v bistvu politična zadeva.

Izvedena je bila proti osamosvojitvi Slovenije.

Zato se lahko letos spominjamo 28-letnice neslavnega konca TO SRS. Smiselno in prav pa je, da proslavljamo tisto, kar se je zgodilo pod formalnim naslovom TO oziroma delovnimi naslovi, ki so preko Manevrške strukture narodne zaščite (MSNZ) pripeljali do prave in oborožene slovenske vojske.

Na postroju v Kočevski Reki 17.12.1990 ni stala Beogradu poslušna TO generala Hočevarja. V zavarovanje osamosvojitve in demokratizacije so tam stali ljudje, večinoma prostovoljci, zavezani demokratični volji slovenskega naroda in lojalni novi demokratični oblasti. Zato je takrat zadišalo po slovenski vojski, ki ni služila centrom moči zunaj Slovenije, niti ideologiji, ampak slovenski domovini in našim skupnim ciljem.

Vojaški postroj je izražal enega od ključnih prelomov s staro totalitarno oblastjo. Zgodila se je diskontinuiteta, ki se je pripravljala od 17.5.1990 naprej. Res so tam stali in se kasneje bojevali, hvala Bogu, isti ljudje, saj drugih nismo imeli. To je dejstvo, vendar ni argument za kontinuiteto - šlo je za različne namene in cilje. To ni bila več pomožna formacija JLA, to je bila slovenska vojska.

Spoštovani gospod predsednik, mislim, da do take proslave z državno udeležbo sploh ne bi smelo priti. Ne smemo proslavljati hkrati vrednot osamosvojitve in vrednot, simbolov, namenov in sistemov bivše nedemokratske države, še posebej ne, ker so bile to vrednote in nameni agresorske JLA. TO SRS, pomožni formaciji JLA, ne moremo naknadno pripisovati namenov za današnje politične potrebe. Osamosvojitve je preveč sveta zadeva, da bi jo kdo podrejal interesom zunaj nje.

Odločno nasprotujem zamegljevanju zgodovine in proslavljanju kontinuitete ene od totalitarnih ustanov bivše nedemokratske Jugoslavije, ki je bila izvorno poslušna ukazom Beograda. V tej proslavi ne vidim dodane vrednosti, pač pa podlage za poglobitev nerodovitnih delitev.

Od Vas, gospod predsednik, pričakujem, da boste razlikovali med TO, ki je podprla JLA in TO, ki jo je skupaj s slovensko policijo v vojni za Slovenijo premagala. Še posebej zaradi tistih, ki so padli za slovensko svobodo.

S spoštovanjem,

